

## СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ

До сторіччя з дня народження  
доктора економічних наук, професора С.М. Бухала

Почесна і відповідальна місія вузівських викладачів, покликаних не тільки передавати майбутнім фахівцям професійні знання та досвід, але й прищеплювати своїм вихованцям організаторські навички, смак до творчого пошуку, риси справжньої духовності та моралі.

Яскравий життєвий шлях С. М. Бухала — приклад невтомної праці, повсякденного опанування знаннями, вірного служіння Вітчизні, своєму народу.

С. М. Бухало народився 7 лютого 1907 року в сім'ї робітника-залізничника в селищі Верховцево Криничанського району Дніпропетровської області.

У 1925 році розпочав працювати робітником залізничного депо м. Дніпропетровська. В 1927 р. він вступає до Тягової профшколи, а в 1928 р. до Дніпропетровського гірничого інституту. Тут Сергій Максимович проявив схильності до педагогічної і наукової роботи, організаторські здібності і після закінчення інституту був залишений для викладацької роботи.

В Дніпропетровському гірничому інституті Сергій Максимович проходить шлях від асистента до декана факультету і помічника проректора з наукової роботи. В 1938 році його переводять в Дніпропетровський обком партії, де він працює завідувачим відділом науки і шкіл в безпосередньому контакті з Л. І. Брежнєвим.

В передвоєнні роки і після війни Сергій Максимович віддає багато сил і енергії справі вищої освіти. С. М. Бухало працював **Наркомом освіти України**, начальником управління у справах вищої школи при Раднаркомі УРСР.

В 1950 році за рішенням ЦК Компартії України його переводять в систему АН УРСР, де він працює начальником відділу, заступником голови Ради по вивченню виробничих сил АН УРСР.

В 1939 році С. М. Бухало захистив кандидатську дисертацію, в 1961 — докторську, а в 1963 році був затверджений у вченому званні професора.

В Київському інституті народного господарства ім. Д. С. Коротченка (нині Київський національний економічний університет

ім. В. Гетьмана) професор Бухало С. М. працював з 1967 року — зав. кафедрою організації і планування промислових підприємств, а з 1975 року і до останнього дня життя (16 травня 1988 року) — професором цієї ж кафедри.

Саме він заклав в колективі кафедри підвалини високого професіоналізму, постійного новаторського пошуку, високої сумлінності, доброзичливого ставлення один до одного, які ми намагаємось підтримувати і по сьогодні.

Слід зауважити, що того часу всі дисципліни кафедри вивчалися у тісному зв'язку з досвідом економічної діяльності промислових підприємств. Форми такого зв'язку були різні: виробнича практика студентів та проведення практичних занять на передових підприємствах, залучення студентів до виконання прикладних госпрозрахункових науково-дослідних робіт, захист дипломних робіт на підприємствах — базах практики.

З моменту створення кафедри основним її завданням стала належна організація навчального процесу і створення його методичного забезпечення. Особлива увага приділялася такій основній для кафедри дисципліні як організація і планування діяльності підприємства.

У 1978 році колектив кафедри підготував і видав перший в Україні підручник «Організація, планування і управління діяльністю підприємства» за редакцією С. М. Бухала (обсягом 28 др. арк.), який відіграв важливу роль у підготовці фахівців з економіки підприємств, сприяв подальшому підвищенню рівня навчально-методичної роботи.

У 60-80-ті роки професорсько-викладацький склад кафедри під керівництвом С. М. Бухала зробив також вагомий внесок у підвищення рівня економічної роботи на підприємствах Києва, України та колишнього СРСР: виконувались науково-технічні програми (міжреспубліканська «Організація машинобудівного виробництва», міжвузівські «Ручна праця», «Київпрогрес» та інші); здійснювалось міжнародне науково-технічне співробітництво з Вищою економічною школою (м. Братислава, ЧССР), Катовицькою економічною академією (Польща) та інші; проводилися науково-дослідні та прикладні розробки, які мали важливе народногосподарське значення (для ВВО «Союзелектронмаш», підприємств Мінживмашу УРСР, Вінницького ВО «Маяк» тощо).

Кажуть, що видатний вчений повторює себе в своїх учнях. Сергій Максимович підготував 30 кандидатів наук, багато з них

займають нині відповідальні пости в організаціях і установах, ведуть викладацьку роботу. Його перу належать понад 80 друкованих праць, обсягом 150 друк. арк. , в тому числі 10 підручників і навчальних посібників з грифом Мінвузу СРСР і УРСР. Завдяки його самовідданій праці і педагогічній майстерності тисячі студентів одержали стабільні знання.

Поряд з учбовою і науково-педагогічною роботою Сергій Максимович брав активну участь у громадському житті, обирався депутатом Верховної Ради УРСР (у 1938 році — 1 скликання, в 1941 році — 2 скликання). Сергій Максимович нагороджений трьома орденами Трудового Червоного Прапора (1944, 1947, 1955 роки), п'ятьма медалями, почесними знаками.

Професор Бухало С. М. користувався великим авторитетом і повагою серед професорсько-викладацького складу та співробітників університету, колеги з кафедри його обожнювали: завжди в гуморі, інтелігентний, шляхетний, охайний, доброзичливий.

Немає з нами сьогодні нашого дорогого Сергія Максимовича, проте його добрий, мудрий погляд з портрета зустрічає кожного разу, коли заходиш на кафедру стратегії підприємств. Тут — його дух, який передається наступним поколінням студентів, аспірантів, викладачів.

Пам'ять про Сергія Максимовича Бухала — Чоловіка, Громадянина, Вчителя — завжди житиме в серцях його учнів, в серцях всіх, хто його знав, хто з ним працював.

**Н. В. Задорожна,  
аспірантка проф. С. М. Бухала (1969—1972)  
нині професор кафедри стратегії підприємств КНЕУ**